

De filmcollectie van Het Utrechts Archief omvat vele amateurfilms. Deze unieke documenten spreken tot de verbeelding door het persoonlijke perspectief waarmee Utrechtse belevissen zijn vastgelegd. Het Utrechts Archief koestert deze collectie 'bewogen geschiedenis'.

Films brengen Jongerius als familievader in beeld

ANNE HOUK DE JONG
UTRECHT

Menig camera is voor huiselijke vertoningen ter hand genomen om het leven van alledag - of juist de hoogtepunten daarin - in beeld te brengen. Dit blijkt uit de filmcollectie van Het Utrechts Archief, die vele amateurfilms omvat en deze ook nog steeds van particulieren ontvangt.

Een van de kroonjuwelen uit de filmcollectie zijn de 22 films in kleur en zwart-wit over het leven van de familie Jan Jongerius uit Jutphaas. De 8 mm-films die de periode 1935-1950 omvatten, werden in 2007 verworven. De beelden in de

strook hierboven geven een beeld van een familie die toen een begrip was in Utrecht en omgeving.

Jan Jongerius (1888-1942) was een succesvolle ondernemer die zijn hoveniersbedrijf aan het Merwedekanaal verruilde voor een constructie- en carrosseriebedrijf. Jongerius ging naar Amerika waar hij met Texaco en Ford grote contracten afsloot. Teruggekomen in Utrecht bouwde hij aan het kanaal een waarimperium op met benzine-stations, garagebedrijven, bussen en vrachtwagens. Zijn bijnaam werd al snel Jan 'Ford', verwijzend naar de Amerikaanse autofabrikanen. De films tonen een geslaagde zakenman, die bovendien een echte familievader was van een gezin met

Fragment uit een familiefilmje uit 1948. Het gaat hier niet om de familie Jongerius. FOTO'S: HET UTRECHTS ARCHIEF

tien kinderen. Ook is het bijzondere huis te zien, dat hij in 1937-1938 op het bedrijfsterrein aan het Merwedekanaal liet bouwen. De villa is duidelijk geïnspireerd door de nieuwe zakelijkheid en art deco en lijkt daarmee iets weg te hebben van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright.

De films geven een beeld van het leven van dit rooms-katholieke gezin dat deze on-Nederlandse villa bewoonde. Het vormde het decor voor

menig festiviteit. Veelzeggend zijn de kleuropnamen uit 1939, met beelden van het opleidingsinstituut in 's-Heerenberg waar de oudste zoon Jos Jongerius werd opgeleid om als missionaris van de Afrikaanse Missie te worden uitgezonden. Diens priesterwijding was aanleiding voor een groot feest in het ouderlijk huis, waarna de jonge priester als 'witte pater' naar het missiegebied afreisde.

De villa straalde tot de jaren '50

een zekere 'glamour' uit, waarna de tijd het monumentale pand flink heeft toegetakeld. Op dit moment staat het weer volop in de belangstelling. Met de deelname aan het televisieprogramma Restauratie van de AVRO maakt het kans op 1 miljoen Vrienden van het Jongeriuscomplex hoopt zo de villa weer in oorspronkelijke staat terug te kunnen brengen en een passende bestemming te geven.